

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Expired certificate

X 01-00-12/22/02.02.2022Г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № <u>КП-47-253-03-10</u>
дата <u>03.02.2022 г.</u>

Signed by: Milena Aleksandrova Lilova

ДО

Г-Н МИЛЕН МАТЕЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО КОНСТИТУЦИОННИ И ПРАВНИ
ВЪПРОСИ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш № КП-47-253-03-10/17.01.2022 г.

ОТНОСНО: становище по проекта на Закона за изменение на Гражданския процесуален кодекс, № 47-154-01-10 от 23.12.2021 г. с вносител г-жа Елена Цонева Гунчева и група народни представители

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МАТЕЕВ,

В отговор на Ваше писмо с изх. № КП-47-253-03-10/17.01.2022 г. относно проект на Закон за изменение на Гражданския процесуален кодекс № 47-154-01-10, внесен от г-жа Елена Цонева Гунчева и група народни представители на 23.12.2021 г., Министерството на правосъдието изразява следното становище:

Предложението за законодателни промени предвижда изключване от приложното поле на чл. 417 на Гражданския процесуален кодекс (обн., ДВ, бр- 59 от 2007 г.) (ГПК) на две категории вземания – по т. 2 – документ или извлечение от счетоводни книги, с които се установяват вземания на държавните учреждения и общините, или извлечение от счетоводните книги на банка, а по т. 10 – запис на заповед, менителница или приравнена на тях друга ценна книга на заповед, както и облигации или купони по нея. Предложението е мотивирано с изострената чувствителност на обществото спрямо предприеманите от банки и институции заповедни производства за издаване на заповед за незабавно изпълнение, с честите случаи на злоупотреба при събиране на вземания на общини, държавни институции и

топлофикации, чести случаи на измама и принуда при подписване на записи на заповед.

По реда на заповедното производство, уредено в глава Тридесет и седма в ГПК, се разглеждат исканията за присъждане на вземания, чиято дължимост не е оспорвана от длъжника. Законът предвижда облекчен режим на доказване на вземанията, кратки срокове за разглеждане на исканията от съда, както и по-ниски такси, което прави тези съдебни производства ефективни и достъпни. В условията на пазарна икономика, която изисква бързина и сигурност на стопанския оборот, голяма част от стопанските субекти предпочитат да използват възможностите на съдебно установяване на вземанията си именно по реда на заповедното производство. За вземанията, които произтичат от определени категории документи по чл. 417 ГПК, се издава заповед за незабавно изпълнение, като се очаква, че тази категория вземания произтича от формални сделки, доказването ѝ става чрез представяне на съответните документи и има висока степен на вероятност тези вземания да са безспорни. Тази привилегия на вземанията е установена в интерес на стабилността на финансовата система, бюджета на държавата и общините.

Същевременно законът предвижда и съответни правни средства за правна защита на длъжника чрез опростена процедура за възражение срещу издадена от съда заповед за изпълнение на вземане. Актовете, с които се нарушават законните права и интереси на длъжника, подлежат на съдебен контрол – предвидени са съответните възможности за обжалване на разпореждането за незабавно изпълнение.

Със Закона за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ЗИД ГПК), обнародван в бр. 100 от 2019 г., бяха въведени още правила за защита на длъжника в заповедното производство, сред които служебна проверка от страна на съда и отмяна на разпореждането за незабавно изпълнение, когато не са налице предпоставките на чл. 418, ал. 2 ГПК, изречение първо и ал. 3, както и когато вземането се основава на неравноправни клауза в договор, сключен с потребител (чл. 419, ал. 3 ГПК). Съгласно изменението в чл. 420, ал. 2 ГПК съдът, постановил незабавното изпълнение, може да го спре по искане, подкрепено с писмени доказателства, че вземането не се дължи, или че се основава на неравноправни клауза в договор, сключен с потребител, или че неправилно е изчислен размерът на вземането по договор, сключен с потребител.

Установени са и достатъчно гаранции за редовното връчване на съобщенията и актовете на длъжниците в заповедното производство. Законът за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 100 от 2019 г.) предвиди, че връчителят трябва да е събрал данни, че длъжникът не живее на адреса, след справка от управителя на етажната собственост, от кмета на съответното населено място или по друг начин и е удостоверил това с посочване на източника на тези данни в съобщението (чл. 420, ал. 2 ГПК).

Заповедното производство съществува и в останалите държави членки на Европейския съюз, а законодателството на Европейския съюз урежда и необходимостта от взаимно признаване и изпълнение на актовете по такива производства в отделните държави членки. Съществените изменения в заповедното производство, включително премахване на възможностите за установяване на вземанията в опростени съдебни производства в съвременните условия на общ вътрешен пазар на Европейския съюз, би било мярка, която може да има отрицателно въздействие върху поддържането и развитието на пространството на свобода, сигурност и правосъдие.

Министерството на правосъдието разглежда и отправя предложения за законодателни промени в разпоредбите на ГПК относно заповедното производство, когато е налице установена необходимост от изменение, за отстраняване на противоречия между отделни законови разпоредби или практически трудности при прилагането на закона.

Съгласно конституционната разпоредба на чл. 4, ал. 1 Република България е правова държава. Тя се управлява според Конституцията и законите на страната. Правната сигурност и стабилност са характеристики на правовата държава, която изисква трайно и последователно законодателно регулиране на обществените отношения (вж. Решение № 1/2005 г. по к.д. № 8/2005 г.; Решение № 7/2005 г. по к.д. № 1/2005 г. и др.).

Според чл. 26, ал. 1 от Закона за нормативните актове, изработването на проект на нормативен акт се извършва при зачитане на принципите на необходимост, обоснованост, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност. Поради това, създаването на нормативни актове, както и изменението на действащи, следва да е съобразено с посочените принципи на правната сигурност и стабилност на правния ред, след установена необходимост и при надлежна обоснованост на предложението за приемане на нормативни актове.

С УВАЖЕНИЕ,

 Expired certificate

X

Надежда Йорданова
министър на правосъдието
Signed by: Nadejda Gueorguieva Jordanova